Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etnologia Polski – ćwiczenia , PG_00200572		
Kierunek studiów	Etnologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Antropologii -> Zakład Etnologii Polski i Antropologii Historii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	mgr Mikołaj Jarmakowski	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	mgr Mikołaj Jarmakowski	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu	
	1. Zapoznanie studentów z zagadnieniami związanymi z etnologią Polski, w tym ze zróżnicowaniem regionalnym Polski oraz tzw. kulturą ludową/chłopską/tradycyjną i jej przemianami. 2. Kształtowanie umiejętności prezentacji wybranych zagadnień oraz dyskusji na ich temat. 3. Kształtowanie umiejętności krytycznej oceny tekstów źródłowych oraz oswojenie z dyskursem naukowym.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ETNOL3_W08] Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla różnych szkół w etnologii i antropologii kulturowej	Student zapoznaje się z tradycją badań etnograficznych i ludoznawczych w Polsce, rozumie różnicę pojęć: folklor, kultura ludowa, kultura typu ludowego i kultura postludowa.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ETNOL3_W02] Ma zaawansowaną i szczegółową wiedzę dotyczącą terminologii, teorii i metodologii z zakresu nauk o kulturze i religii (w zakresie etnologii i antropologii kulturowej)	Student potrafi zidentyfikować i scharakteryzować najważniejsze zjawiska kulturowe, obrzędowe i społeczne w kontekście historycznym i współczesnym, odnosząc je do wybranych teorii i nurtów badawczych w etnologii Polski.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ETNOL3_U05] Potrafi posługiwać się głównymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi etnologii i antropologii kulturowej	Student potrafi posługiwać się głównymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi polskiemu ludoznawstwu i etnografii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ETNOL3_U07] Umie interpretować wytwory kulturowe za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym	Student umiejętnie interpretuje wytwory polskiej kultury ludowej/ tradycyjnej, rozumie ich miejsce i przemiany w procesie historyczno-kulturowym.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ETNOL3_U06] Potrafi rozpoznawać i analizować różne typy kultury: materialnej, symbolicznej i społecznej	Student potrafi rozpoznawać i analizować różne typy kultury: materialnej, symbolicznej i społecznej w kontekście etnologii Polski.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ETNOL3_K01] Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	Student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy dotyczącej etnologii Polskiej, efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[ETNOL3_K06] Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania etyki zawodowej	Student ma świadomość konieczności przestrzegania etyki zawodowej (profesjonalizm, odpowiedzialność, zrozumienie kontekstu kulturowego, unikanie uprzedzeń).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ETNOL3_K07] Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	Student zapoznaje się z dziedzictwem kulturowym poszczególnych regionów Polski.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ETNOL3_K08] Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym	Student zapoznaje się z kulturami mniejszości etnicznych w Polsce oraz zróżnicowaniem regionalnym polskiej kultury.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ETNOL3_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach etnologicznej wiedzy o kulturze polskiej, europejskiej i pozaeuropejskiej	Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w obszarze polskiego folkloru oraz wiedzy o kulturze polskiej.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu

1. Regionalne zróżnicowanie etnograficzne Polski (pojęcie regionu etnograficznego/kulturowego, grupy etnograficznej, mniejszości etnicznej). 2. Kultura tradycyjna i kultura ludowa/chłopska oraz jej przemiany próba definicji, specyfika; dyskusje wokół pojęcia kultura ludowa, kultura typu ludowego i kultura postludowa. 3. Kultura religijna, religijność ludowa. 4. Religijność przeżywana. 5. Religia ludowa współcześnie. 6. Wrażliwość mirakularna i ludowa wizja końca świata. 7. Wobec Innego: Kategorie swój i obcy. 8. Kobieta w kulturze ludowej. 9. Myślenie typu ludowego w kulturze masowej. 10. Kolonializm a sprawa polska.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Aktywne uczestnictwo w zajęciach (obecność, przygotowywanie się do zajęć, udzielanie się podczas dyskusji)	51.0%	70.0%
Przygotowanie i przedstawienie prezentacji na wybrany temat	51.0%	30.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Z. Benedyktowicz, *Gość w dom, obcy jako bogowie*, w: tegoż, *Elementarz tożsamości*, Wołowiec 2016, s. 111-140. S. Czarnowski, *Kultura religijna wiejskiego ludu polskiego*, w: tegoż, *Dzieła*, t. 1: *Studia z historii kultury*, Warszawa 1956, s. 88-107. K. Dobrowolski, *Chłopska kultura tradycyjna*, w: tegoż, *Studia nad życiem społecznym i kulturą*, Wrocław 1966, s. 76-109. *Dyskusja wokół pojęcia kultura ludowa*, "Lud" 1991, t. 74, s. 175-213. *Kultura ludowa. Teorie, praktyki, polityki*, red. B. Fatyga, R. Michalski, Warszawa 2014 (wybrane fragmenty). A. Figiel, *Status kobiety w polskiej kulturze ludowej. Szkic antropologiczny*, "Zeszyty Wiejskie" 2018, z. XXIV, s. 93-108. A. Hemka, J. Olędzki, *Wrażliwość mirakularna*, "Konteksty. Polska Sztuka Ludowa" 1990, nr 1, s. 8-14. A. Królikowska, *Elementy ludowe we współczesnej religijności?*, "Opuscula Sociologica" 2014, nr 4, s. 5-15. W. Pawluczuk, *Żywioł i forma. Wstęp do badań empirycznych nad kulturą współczesną* , Warszawa 1978 (wybrane fragmenty). K. Pobłocki, *Chamstwo*, Wołowiec 2021. Cz. Robotycki, *Myślenie typu ludowego w polskiej kulturze masowej (propozycje badawcze)*, "Etnografia Polska" 1985, t. XXXIX, s. 111-117. *Słownik etnologiczny. Terminy ogólne*, red. Z. Staszczak, Warszawa 1987 (hasła: grupa etnograficzna, kultura ludowa, region kulturowy). L. Stomma, *Determinanty polskiej kultury ludowej XIX wieku*, "Polska Sztuka Ludowa" 1979, t. 33, z. 3, s. 131-142. J. Tokarska-Bakir, *Ganz Andere? Żyd jako czarownica i czarownica jako żyd w polskich i obcych źródłach etnograficznych, czyli jak czytać protokoły przesłuchań*, w: *Inny, inna, inne. O inności w kulturze*, red. M. Janion, C. Snochowska-Gonzalez, K. Szczuka, Warszawa 2004, s. 110-148. J. Tokarska-Bakir, *Obraz osobliwy. Hermeneutyczna lektura źródeł etnograficznych*, Universitas, Kraków 2000 (wybrane fragmenty).
	Uzupełniająca lista lektur	J. Barański, *Etnologia w erze postludowej. Dalsze eseje peryferyjne*, Kraków 2017. J. S. Bystroń, *Etnografia Polski*, Warszawa 1947. J. Burszta, *Chłopskie źródła kultury*, Warszawa 1985. D. Benedyktowicz, Z. Benedyktowicz, *Dom w tradycji ludowej*, Wrocław 1992. Cz. Robotycki, S. Węglarz, *Chłop potęgą jest i basta. O mityzacji kultury ludowej w nauce*, Konteksty 1983, nr 12, s. 3-8. L. Stomma, *Antropologia wsi polskiej*, Warszawa 1986. M. Zowczak, *Biblia ludowa. Interpretacja wątków biblijnych w kulturze ludowej*, Wrocław 2000.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.